

ZDRAVSTVENA NEGA V LETU 2004

Vera Grbec

Spoštovane bralke in bralci!

Največkrat nam čas prehitro beži in tako smo že v letu 2005. V preteklem letu se je tudi na strokovnem področju zdravstvene nege marsikaj spremenilo.

Najprej naj omenimo dogodke v zvezi z vstopom Slovenije v Evropsko unijo (EU). Področje zdravstvene nege in babištva je bilo treba uskladiti s predpisi EU. Šolska zakonodaja je bila sprejeta že konec leta 2003, januarja 2004 pa je dopolnjen zdravstveni zakon določil kvalifikacijo za oba regulirana poklica: medicinske sestre in babice. Darja Cibic v zvezi s tem ugotavlja: »Sicer pa je največkrat poudarjeno načelo v zvezi s poklicnimi kvalifikacijami vseh reguliranih poklicev načelo zaupanja.« Torej moralno načelo.

V juliju 2004 je bil sprejet tudi Zakon o dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti in s tem vsebine zakona, za katere si je Zbornica zdravstvene nege prizadevala že polnih 13 let. Sprejeti zakon daje Zbornici ali strokovnemu združenju, ki mu minister za zdravje podeli pooblastilo, precej pristojnosti, med drugim vodenje registra, izdajo in podaljševanje licenc, strokovni nadzor s svetovanjem, načrtovanje specializacij, izdajanje pravilnikov, s katerimi podrobneje ureja svoje področje, in drugo. Vse to pomeni velik napredek, vendar je bil in ostaja naš cilj, pravi P. Kersnič, Zakon o zdravstveni negi.

V novembru 2004 smo proslavili 50-letnico Visoke šole za zdravstvo Univerze v Ljubljani. Leta 1954 je bil sprejet Zakon o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol in s tem je bilo omogočeno izobraževanje iz zdravstvene nege na višješolski stopnji. Kot ugotavljata Geli Hajdinjak in Vera Štebe, potreba po višje izobraženi medicinski sestri ni nastala zaradi posnemanja študijskih programov drugih, razvitejših dežel, temveč je zorela v praksi, saj je delo na področju zdravstvene nege postajalo vse bolj zahtevno. Poleg negovanja v bolnišnicah so medicinske sestre prevzemale vedno več nalog na preventivnem, pedagoškem in zdravstveno-vzgojnem področju.

V teh 50-ih letih je diplomiralo na višješolski stopnji 5016 višjih medicinskih sester, na visoko strokovni stopnji 937 diplomiranih medicinskih sester in na fakultetni ravni 83 profesorice in profesorjev zdravstvene vzgoje. Na različnih oblikah podiplomskega izobraževanja, predvsem specializacij, je končalo študij 341 slušateljev.

V svojem 50-letnem delovanju je Višja šola v Ljubljani, danes Visoka šola za zdravstvo Univerze v Ljubljani, opravila pomembno vlogo, lahko rečemo, da je oblikovalka temeljnega poklica – višje medicinske sestre oziroma dipl. medicinske sestre v zdravstveni negi.

V sedanjem času potrebe po visoko strokovno izobraženi medicinski sestri še naraščajo, zato je prav, da danes delujejo že tri tovrstne šole.

Ponovni začetek fakultetnega študija pa se nam že kar predolgo izmika.

Na področju raziskovanja se mi zdi pomembno sodelovanje Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana in Visoke šole za zdravstvo.

Tako se lahko uresničijo obsežnejše raziskave, pridobi dovolj strokovnih kadrov, da se lahko odpirajo pomembne teme iz prakse.

Prva taka raziskava se je nanašala na nasilje v zdravstveni negi in je odprla do tedaj zamolčano področje.

Ena od pomembnih raziskav je imela naslov Etika v luči zdravstvene nege. Prizadevne raziskovalke so opravile obsežno raziskavo s tega področja in tako imamo kakovostne članke, zbrane v publikaciji, objavljano pa jih tudi v Obzorniku. Kot ste najbrž opazili, se teme teh člankov nanašajo na področje, ki ga obravnavajo posamezna načela Kodeksa v rubriki 10-letnica Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

V pripravi je tudi obsežna raziskava v sodelovanju z Zdravniškim društvom, ki se nanaša na medprofesionalno sodelovanje in odnose med dvema najštevilčnejšima skupinama v zdravstvu.

To je eno najbolj bolečih področij. Zdravstveni tim ne deluje dobro, zdi pa se, da se stanje še slabša. »Zdravstvena skupina deluje kot družina pred ločitvijo,« je povzel tisk ugotovitve z nedavnega simpozija na to temo. Posledice so številne in zelo negativne, predvsem za medicinske sestre in paciente.

Zanimivo je, da zdravniki v svojem deontološkem kodeksu nimajo člana, ki bi govoril o odnosih s sodelavci. V našem Kodeksu etike pa o tem govori VII. načelo, ki pravi: »Zdravstvena obravnava varovancev naj predstavlja skupno prizadevanje strokovnjakov različnih zdravstvenih poklicev: medicinska sestra priznava in spoštuje delo sodelavcev« in nadaljuje ter pojasnjuje te odnose še v osmih standardih.

Dogajalo se je še mnogo pomembnih stvari, za katere bi želeli, da o njih več objavljate v našem strokovnem glasilu. Tudi v naslednjem letu bomo obravnavali načela Kodeksa in vabilo za sodelovanje še vedno velja.

Ob koncu vam želim

veliko sreče, uspeha in zadovoljstva v novem letu 2005